

A Közigazgatási Büntetőjogi Tanszék oktató tevékenysége

SIMON Attila

A Közigazgatási Büntetőjogi Tanszék rövid múltra tekint vissza, egyidős a Nemzeti Közzolgálati Egyetemmel és annak Rendészettudományi Karával. A tanszék alapvető feladata a szabálysértési jog oktatása a Rendészettudományi Karon, és a közigazgatási büntetőjog oktatása a Közigazgatás-tudományi Karon. Emellett a tanszék még kisebb óraszámokban más tantárgyakat is gondoz (így például rendészeti igazgatást, igazgatásrendészeti alapismereteket, valamint európai közigazgatási büntetőjogot). Az elméleti képzés mellett – a gyakorlati jogalkalmazásra való felkészítés érdekében – gyakorlati foglalkozások keretében (kerületi rendőrkapitányságokon) a hallgatók megismerik és elsajátítják a leendő munkakörükhöz kapcsolódó szabályokat és fogásokat. Ezek háttéréként a tanszék kiváló szakmai kapcsolatot tart fenn az Országos Rendőr-főkapitányság és a Budapesti Rendőr-főkapitányság Igazgatásrendészeti Főosztályaival, illetve a budapesti kerületi rendőrkapitányságok igazgatásrendészeti osztályaival. Kiemelt prioritásként kezeli a tanszék az oktatói állomány és a hallgatók tudományos életben való részvételének erősítését is. A referátumban részletesen bemutatásra kerül a Közigazgatási Büntetőjogi Tanszék két karon végzett oktatási munkája

A Közigazgatási Büntetőjogi Tanszék rövid múltra tekint vissza, ugyanis egyidős a Nemzeti Közzolgálati Egyetemmel és annak Rendészettudományi Karával. A tanszék a Fenntartói Testület döntésének megfelelően jött létre. Szervezeti egységünk négy főből áll, a tanszékvezetőből és három oktató kollégából. Alapvető feladatunk a szabálysértési jog oktatása a Rendészettudományi Karon és a közigazgatási büntetőjog oktatása a Közigazgatás-tudományi Karon. Referátumom döntő részét a Rendészettudományi Karon folyó oktatás teszi ki – a konferencia témájának megfelelően –, de az előadás második részében rövid kitekintést nyújtok a másik karon folyó képzésre is.

Oktatás a Rendészettudományi Karon

Szabálysértési jogi tantárgy

Karunkon természetesen a tanszékünk más tantárgyat is gondoz, de mivel volumenében a szabálysértési jog a legjelentősebb, ezért ennek bemutatásával kezdem előadásomat. A tantárgy korábban a Közbiztonsági Tanszék gondozásában állt, az oktatók e tanszék állományába tartoztak, és e tanszék volt a rendészeti igazgatási szak igazgatásrendészeti szakirány úgynevezett szakgazdfelelőse. A kar új szervezeti struktúrájának kialakításával ez a feladat az Alkalmazott Rendészettudományi Tanszékhez került.

A szabálysértési jog tantárgy oktatására a kifutó, még két évig hatályos tanterv alapján, a rendészeti igazgatási szak igazgatásrendészeti szakirányán, nappali munkarendben tanuló hallgatók részére, öt féléven keresztül, összesen 210 órában kerül sor. Levelező munkarendben tanuló hallgatók esetében a számadatok ismertetésétől eltekintenek, mivel a régi tanterv szerint tanuló hallgatónk az igazgatásrendészeti szakirányon nincs. A 2013 szeptemberétől hatályos új tanterv tantárgyi órakerete a következők szerint alakul: nappali munkarend – 180 óra, levelező munkarend – 60 óra. A tantárgy a szakirány hallgatói számára komplex záróvizsga részét képezi.

Az eddig elmondottakból látható, hogy viszonylag nagy óraszámban kerül sor a szabálysértési jog tantárgy oktatására az igazgatásrendészeti szakirányon. Talán többeknek furcsa is ez, hiszen más egyetemek jogi karain általában alacsony óraszámban „intézik el” a tantárgyat. A magyarázat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem küldetésében és képzési céljaiban keresendő.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény preambuluma a következőket tartalmazza: „A magyar felsőoktatási rendszer részeként a közigazgatási, rendészeti és katonai képzést folytató Nemzeti Közszolgálati Egyetem tevékenységének célja a közigazgatást, a hon- és rendvédelmet érintő tevékenységet végző szakemberek képzése, a hon- és rendvédelmi szervek tisztii utánpótlásának biztosítása, valamint az egységesülő közszolgálati életpályák közti átjárhatóság megteremtése. Az intézménynek a tisztii utánpótlás képzése során tekintettel kell lennie a Magyar Honvédség és a rendészeti szervek feladataira, sajátos szolgálati és életviszonyaira, valamint az egyes hivatásrendek képzési és kiképzési rendszereiben előzetesen megszerzett ismeretekre is.”

Egyetemünknek és a Rendészettudományi Karnak kettős kihívásnak kell megfelelnie. Egyrészt a nemzeti felsőoktatási törvényből eredő kötelezettségeinket kell teljesítenünk, másrészt biztosítanunk kell – a Rendészettudományi Kar tekintetében – a rendvédelmi szervek tisztii utánpótlását. Mit jelent ez az igazgatásrendészeti hallgatók és a szabálysértési jog relációjában?

Hallgatóink civilként kerülnek a karra, ahol ösztöndíjas hallgatói státuszban tanulnak három évig az Országos Rendőr-főkapitánysággal kötött szerződés alapján. A szerződésben az ORFK vállalja, hogy végzés után a hallgató részére hivatásos, közalkalmazotti vagy kormánytisztviselői helyet biztosít, vagyis hallgatóink nem a „munkanélküli piacra”, hanem a munkaerőpiacra kerülnek biztos munkahely birtokában. Az igazgatásrendészeti szakirányon végzettek a rendőrség igazgatásrendészeti szolgálati ágánál, alapvetően helyi rendőrkapitányságok igazgatásrendészeti osztályán fognak szolgálatot teljesíteni. Ezt azért fontos tudni, mert a szabálysértési törvény szerint a hatáskörébe utalt szabálysértés miatt a szabálysértési hatóság jogkörében a rendőrkapitányság jár el. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy hallgatóink általában és várhatóan szabálysértési előadóként fognak dolgozni.

A karral szemben jogosan megfogalmazott elvárás, hogy az innen kikerülő hallgatók a végzés után azonnal önálló munkavégzésre, hatósági jogalkalmazásra legyenek képesek. Ez az elvárás viszont megköveteli a fenti óraszámokban való oktatást. Nem-

csak a tételes jogi szabályokat, hanem a gyakorlatot is ismerniük és tudniuk kell a hallgatóinknak.

A követelményeknek való megfelelés érdekében szoros kapcsolatot alakítottunk ki és tartunk fenn az Országos Rendőr-főkapitányság és a Budapesti Rendőr-főkapitányság Igazgatásrendészeti Főosztályával, illetve a budapesti kerületi rendőrkapitányságok igazgatásrendészeti osztályaival. A gyakorlati foglalkozások a meghatározott kerületi igazgatásrendészeti osztályokon kerülnek végrehajtásra az osztályvezető irányítása és felügyelete mellett. A hallgatók szabálysértési előadók mellett részt vesznek szabálysértési eljárások lefolytatásában, meghallgatásokon, az érdemi határozatok meghozatalában, tehát a gyakorlatban is megismerik és elsajátítják a leendő munkakörükhöz kapcsolódó szabályokat és fogásokat. A hatékonyság érdekében egy-egy kapitánysághoz maximum két-két hallgatót vezénylünk. A visszajelzések azt mutatják, hogy a képzés e tekintetben a kívánt célt eléri, hallgatóink a végzés után rövid időn belül alkalmasak önálló munkavégzésre. A tantárgyi tematika kialakításánál messzemenően figyelembe vesszük a szakmai szervek igényeit és észrevételeit, azokat beépítjük.

A szabálysértési jog tantárgy oktatása a nappali és a levelező munkarendben tanuló biztonsági szakirányos hallgatók esetében is megjelenik. E szakirányról tudni érdemes, hogy a hallgatók civilek, és tanulmányaikat költségtérítés ellenében végzik. A képzési cél elsősorban olyan diplomások kibocsátása, akik a különböző vagyonvédelmi vállalkozásoknál tölthetnek be középvezetői tisztséget. A tantárgy óraszámait itt a következők: a kifizető tantervben 56 óra, az új tantervben két félév során összesen 60 óra.

Közrendvédelmi és közlekedésrendészeti szabálysértések

A kifizető tanterv alapján a tantárgy a nappali és a levelező munkarendű, rendészeti igazgatási szak közrendvédelmi szakirányos hallgatói részére kerül oktatásra 28, illetve 10 órában. Képzési cél, hogy a hallgatók képesek legyenek a rendőrség hatáskörébe tartozó közrendvédelmi és közlekedési szabálysértések esetén azok felismerésére, és azoknak a feladatoknak az ellátására, melyek a közterületi szolgálathoz kapcsolódnak.

A fentiekén túl a tantárgy oktatása során részletesen foglalkozunk a bírósági hatáskörbe tartozó szabálysértési elzárással is sújtható szabálysértésekkel, hiszen ezek esetében a rendőrségnek kell lefolytatnia a bírósági eljárást megelőző előkészítő eljárást, mely jelenleg a közrendvédelmi szolgálati ág hatáskörébe tartozik. A képzés során igyekszünk a praktikus jogalkalmazásra is nagy hangsúlyt fektetni, ezért mind nappali, mind levelező munkarend esetén elzárással is sújtható szabálysértési ügyekben eljáró bírókat is bevonunk az oktatásba. Az előkészítő eljárás lefolytatásával és a gyorsított bírósági eljárással kapcsolatos rendőri feladatokkal kapcsolatban szoros együttműködést alakítottunk ki a Budapesti Rendőr-főkapitányság Igazgatásrendészeti Főosztályának munkatársaival, akik szintén megjelennek az oktatásban.

Az új tanterv alapján a tantárgy oktatására már a közlekedésrendészeti szakirányon is sor kerül, az óraszámok azonban a szabálysértési joghoz hasonlóan itt is csökkentek; nappali munkarend esetén 15, levelező munkarend esetén 6 órára.

Igazgatásrendészeti alapismeretek

Bár a tantárgy nem tartozik a Közigazgatási Büntetőjogi Tanszék által gondozott stúdiumok közé, de pár szót erről is ejtenék, mivel tanszékünk itt is megjelenik az oktatásban.

A tantárgy oktatására a kifutó tanterv esetében mind nappali, mind levelező munkarend esetében a bűnügyi, gazdaságvédelmi, határrendészeti, közrendvédelmi, közlekedésrendészeti, valamint a vám- és jövedékigazgatási szakirányon kerül sor 28, illetve 8 órában. Ennek keretében a hallgatók 10, illetve 4 órában tanulnak szabálysértési jogot. A képzési cél az alacsony óraszámok tükrében természetesen nem lehet más, mint a szabálysértési jog alapvető jogintézményeinek bemutatása. Az új tanterv a tantárgyat már nem tartalmazza.

Rendészeti igazgatás

A tantárgy oktatása 2013 szeptemberétől kezdődött az új tanterv alapján. Mind a nappali, mind a levelező munkarend esetében a bűnügyi nyomozó, gazdaságvédelmi nyomozó, bűnügyi hírszerző, határrendészeti, igazgatásrendészeti, közrendvédelmi, közlekedésrendészeti, valamint migrációs szakirány esetében 30, illetve 10 óra áll rendelkezésre, és a tantárgy tartalmát tekintve szabálysértési jog oktatása történik.

Képzési célként fogalmaztuk meg, hogy a végzett hallgatók átfogó ismeretekkel rendelkezzenek e jogterületről, ismerjék az alapvető jogintézményeket, a szabálysértési eljárás lefolytatásának szabályait, a jogorvoslati lehetőségeket és eljárást, a végrehajtás menetét, valamint az előkészítő eljárás lefolytatására vonatkozó előírásokat.

Oktatás a Közigazgatás-tudományi Karon

Közigazgatási büntetőjog (KTK BA)

A kurzus ismeretanyaga a büntetőjog, a közigazgatási büntetőjog, valamint a szabálysértési jog területéről származik, elsősorban azok alapintézményeit, alapelveit és garanciarendszerét foglalja magában. A kurzus célja a hatályos jog elemzésére koncentráltó oktatás mellett az elvi, elméleti összefüggések tudatosítása és továbbgondolása. A kurzus elsősorban azoknak a hallgatóknak nyújthat segítséget, akik olyan munkakörben helyezkednének el, ahol igazgatási tevékenységük során bírságotlással (is) foglalkoznak. A hallgatók ugyanis képessé válnak arra, hogy a közigazgatás bírságotlással, illetve szankcionálási tevékenységének minden területén jogalkalmazói munkát végezzenek. A kurzus során a hallgatók a büntetőjog közigazgatási vonatkozásainak olyan elméleti rendszerével ismerkednek meg, amely alapján könnyen követni tudják a hatályos jog változásait.

Közigazgatási büntetőjog szeminárium (KTK BA)

A kurzus célja, hogy az érdeklődő hallgatók számára lehetővé tegye büntetőjogi ismereteik elmélyítését, a jogászai gondolkodás megismerését. Emellett lehetőséget ad arra is, hogy a résztvevőknek könnyebb legyen elsajátítani a közigazgatási büntetőjog tárgy ismereteit. A tantárgy keretében elsősorban jogesetmegoldás történik, elsősorban a büntetőjogi felelősség megállapítására, a közigazgatási bírságolásra, illetve ezek alkotmányos vonatkozásaira koncentrálna.

Európai közigazgatási büntetőjog (KTK MA)

A kurzus ismeretanyaga a büntetőjog, a közigazgatási büntetőjog, valamint a szabálysértési jog területéről származik, elsősorban azok nemzetközi és európai uniós vonatkozásait foglalja magában. A hallgatók megismerkedhetnek az Emberi Jogok Európai Bíróságának, illetve az Európai Unió Bíróságának a büntetőjogot érintő határozataival, a jogharmonizációt szolgáló nemzetközi egyezményekkel és más instrumentumokkal, valamint a nemzetközi bűnügyi, rendőri és közigazgatási együttműködés alapjaival és egymáshoz való viszonyával. A kurzus célja, hogy a hallgatók számára lehetővé tegye az alapképzés és az előzménytárgyak keretében megszerzett ismeretek nemzetközi és európai vonatkozásokban való elmélyítését. Elsősorban olyan hallgatóknak nyújt segítséget, akik nemzetközi szervezetek vagy az Európai Unió személyi állományában helyezkednének el, vagy a hazai közigazgatás nemzetközi vagy európai uniós együttműködésben részt vevő részlegeinél tervezik a jövőjüket. A hallgatók képessé válnak arra, hogy megértsék és alkalmazni is tudják a büntetőjogra (közigazgatási büntetőjogra, szabálysértési jogra) vonatkozó nemzetközi és európai uniós joganyagot. A kurzus során a hallgatók a büntetőjog nemzetközi és európai vonatkozásainak olyan elméleti rendszerével ismerkednek meg, amely alapján könnyen követni tudják a hatályos jog változásait.

SUMMARY

Administrative Criminal Law Department

SIMON Attila

The Administrative Criminal Law Department has a short history, and it is as old as the National University of Public Service and its Faculty of Law Enforcement. The department's primary focus is on the education of Infraction law at the Faculty of Law Enforcement and the education of administrative criminal law at the Faculty of Public Administration. Moreover, the department focuses on other courses in fewer sessions (for example: law enforcement administration, administrative policing, and European administrative criminal law). In addition to the theoretical training - as a preparation in order to put law into practice - in practical sessions (at police stations) students can learn and acquire the rules and techniques related to their prospective work. To

SIMON Attila: A Közigazgatási Büntetőjogi Tanszék oktató tevékenysége

provide a background for these sessions, the department maintains an excellent professional relationship with the National Police Headquarters, the Budapest Police Headquarter Division of Administration, and with the division of administration of the Budapest police districts. One of the main priorities of the department is the strengthening of the teaching staff and the participation of students in the academic life. The report fully details the educational method of the two faculties at the Administrative Criminal Law Department.